

MƯA HIỂM THẤY TRONG VỤ MÙA 1994 ĐÃ GÂY THIẾT HẠI ĐÁNG KỂ ĐỐI VỚI HẢI HƯNG

KS. Chu Vinh Toàn

Đài KTTV Hải Hưng

Vừa bắt đầu vào mùa mưa những ngày đầu tháng V đã có sự biến động rất mạnh mẽ của thời tiết do có đợt không khí lạnh rất mạnh từ phía Bắc tràn xuống Bắc Bộ trong đó có Hải Hưng. Không khí lạnh đã nén áp thấp nóng phía Tây từ Nam Trung Quốc xuống gây ra một đợt nóng dữ dội chưa từng thấy. Tại Hải Dương ngày 3-V đã đo được nhiệt độ tối cao là 38,6°C, đây là trị số cao nhất trong toàn mùa nóng từ năm 1960 đến nay (34 năm), vượt trị số kỷ lục trước đây 38,2°C của tháng VI - 1987 và tháng VII - 1967. Sau khi không khí lạnh tràn về, ngày 5-V cũng tại Hải Dương đã đo được nhiệt độ tối thấp là 16,8°C, đây cũng là trị số nhiệt độ thấp hiếm thấy ở tháng V trong 34 năm lại đây, chỉ đứng sau tháng V năm 1990 (tháng V-1990 là 16,7°C).

Sau biến động về nhiệt độ là tiếp đến các đợt mưa lớn kéo dài. Ở đây chỉ nêu những đợt điển hình nhất, đó là:

- Đợt từ 16 đến 21 tháng V do đường đứt và áp thấp nóng phía Tây bị nén gây ra. Lượng mưa cả đợt trong toàn tỉnh phổ biến ở mức 150 - 300mm, các nơi có lượng mưa lớn nhất là Kim Động và thị xã Hưng Yên, lần lượt là 358mm và 357mm, nơi nhỏ nhất - Ninh Giang cũng đạt 86,4mm.

- Đợt từ 13 - 19 tháng VII do dải hội tụ nhiệt đới gây ra. Lượng mưa toàn tỉnh phổ biến ở mức 200-250mm, nơi có lượng mưa lớn nhất là Nhị Chiểu thuộc huyện Kim Môn đạt tới 308,2mm, nơi nhỏ nhất là Phả Lại cũng đạt tới 164,8mm. Đợt mưa này xảy ra vào đúng lúc thời vụ cấy lúa mùa tốt nhất của Hải Hưng làm cho diện tích bị úng lên tới 45.835ha, trong đó có 34.124 ha lúa mới cấy, làm chết 5.389ha lúa phải cấy lại và khoảng 20.000ha đồng ruộng phải cấy trễ thời vụ.

- Đợt từ 28 - 31 tháng VIII là đợt mưa do ảnh hưởng trực tiếp của bão số 6 đổ bộ vào Quảng Ninh đi sát phía đông bắc Hải Hưng. Tổng lượng mưa trên địa bàn tỉnh phổ biến từ 300 - 350mm, nơi có lượng mưa lớn nhất là Thanh Miện đạt tới 438mm và nhỏ nhất là Phả Lại cũng đạt 163,9mm. Đợt mưa này đã làm cho tổng lượng mưa tháng VIII vượt giá trị trung bình nhiều năm (TBNN) tới 172,4mm. Tình trạng ngập úng trên đồng ruộng của tỉnh càng trở lên nghiêm trọng.

Sang tháng IX lại xảy ra liên tiếp 2 đợt mưa lớn, đó là:

- Đợt từ ngày 6 - ngày 9 tháng IX do ảnh hưởng trực tiếp của bão số 7. Lượng mưa phổ biến trên địa bàn tỉnh ở mức 100 - 150mm, nơi mưa lớn nhất - Ân Thi đạt 257mm và nhỏ nhất là Phả Lại cũng đạt 67,4mm.

- Đợt từ ngày 13 - 16 tháng IX do ảnh hưởng kết hợp của bão số 8 vào Nghệ An với không khí lạnh nén rãnh thấp. Lượng mưa phổ biến trên địa bàn tỉnh ở mức 50 - 100mm, nơi mưa lớn nhất là thị xã Hưng Yên đạt 220,4mm và nhỏ nhất là Gia Lộc cũng đạt 37,7mm.

Về bão, tính đến ngày 5 tháng XI - 1994 máy facsimile của Đài khí tượng thủy văn Hải Hưng đã theo dõi được 34 cơn (cả Tây Thái Bình Dương và biển Đông). Trong đó đã có 2 cơn ảnh hưởng trực tiếp đến Hải Hưng là các cơn bão số 6 (Harry) và số 7 (Joel). Tại trạm khí tượng Hải Dương đã đo được gió mạnh cấp 7, cấp 8 và có mưa to đến rất to kéo dài. Các cơn số 2 (Russ) và số 8 (Luke) ảnh hưởng gián tiếp đến Hải Hưng, tại Hải Dương, có gió cấp 4, cấp 5 và có mưa đến mưa vừa. Có thể nói, trong mùa bão năm 1994 tổng số bão xuất hiện trên biển vào loại nhiều. Song riêng đối với Hải Hưng gió bão không mạnh nên nhìn chung thiệt hại là không đáng kể.

Nghiêm trọng nhất vẫn là tình trạng mưa lớn kéo dài như đã nói ở trên và nếu tính tổng lượng mưa cho cả mùa mưa 1994 (từ tháng V đến hết tháng X dương lịch) cho thấy, trừ tháng X lượng mưa hụt giá trị TBNN còn liên tục từ tháng V đến tháng IX, tháng nào cũng vượt giá trị TBNN. Tổng lượng mưa cả vụ mùa 1994 đứng thứ 5 kể từ 1960 lại đây (chỉ đứng sau các năm 1973, 1980, 1965 và 1978).

Tình trạng mưa dôn dập đã làm cho diện tích lúa mùa bị ngập úng lên tới xấp xỉ 50%, trong đó có 8.300 ha mất trắng, gần 14.500 ha bị giảm năng suất nặng. Ước tính thiệt hại trên 70.000 tấn thóc. Sang tháng X tuy lượng mưa không vượt giá trị TBNN, nhưng vẫn có nhiều ngày mưa và mưa kéo dài đến tận ngày 20 tháng X mới chấm dứt. Mưa tháng IX và tháng X đã làm thiệt hại nhiều loại cây trồng hè thu, nhất là cây ngô, nhiều địa phương phải gieo đi gieo lại nhiều lần rất tốn kém...